

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

פרשת פנחס ■ י"ד תמוז תשע"ד 82

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

התורות שלמדו השבוע: ז' ח' י"ב			
לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקוי חז"ל
שבת	י"ד	טו	קנ"ז
ראשון	ט"ו	טז	קנ"ח
שני	ט"ז	טז	קנ"ט
שלישי	י"ז	יז	ק"ס
רביעי	י"ח	יז	קס"א
חמישי	י"ט	יח	קס"ב
שישי	כ'	יח	קס"ג

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדף היומי בליקו"מ

שותפים בקרקע ה' - חלקת שותפים ה'

א. הנחשלים והנזחים בצוונותיהם ורוצים לדחותם חוץ ממחנה ישראל, וה' יתברך מרחם עליהם ומאספם לפניו כי הולך אחרי כל אחד ואחד ומגלה לו ומאיר לו, כי הוא יתברך עדין עמו בבחינת מלא כל הארץ כבודו. (ה - כג)

ב. עקר כל הפגמים על ידי הקשיות של המחקרים והפילוסופים שהם מסטרא דעמלק מסטרא דערב רב שממקרים להקשות קשיות שאי אפשר לישבם. (ה - כג)

ג. כמו שהצדיק האמת, שהוא הרב והחכם שכל הדעת נמשך על ידו, צריך להזהר לעשות הסג לתורה על ידי השתיקה, כמו כן כל אחד ואחד כפי מה שמקבל מהדעת הזה צריך להזהר בנפשו לבל יחפו ויבהל להקשות מה שאין ראוי לו כדי שלא יתבלבל דעתו לגמרי. (ה - כה)

ד. שמתחברין בני אדם לעשות משא ומתן בשתפות, על ידי זה יכולים להצליח ביותר אם יתנהגו כראוי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מזלא דבי תרי עדיף. (ה - כו)

ה. כל דבר יש לו שרש בתורה, כי שם בהמשכת הדעת הזה צריכים דיקא להתחבר ולהשתתף

מעלת הלימוד

אנשים אחים אנחנו וכלנו פאיש אַחד בעצם אהבתנו. אשרי מי שלא יחלק עצמו מאתנו!

ואנו בכחו של זקן דקדושה כפרוש רענן וכו'. שכל הרוצה לזכות לשאב מבאר מים חיים דברים המחיין את הנפש לעולמי עד ולנצח נצחים יבוא ויזכה. ואם המניעות משתטחין כנגדם כבריחי ברזל ודלתות נחשת מה אעשה, גם אנכי יש לי מניעות לקרבו יותר ממנו, כדוע לך בפרט עתה. ייטיב ה' להבא. אף זה ידוע מכבר, ועכשיו ביותר, שאי אפשר לנו להתקרב ולהתנעד יחד, ולדבר דברי אמת מה שצריכין לדבר כי אם על ידי שבירת מניעות עצומות. (עלים לתרופה - קצ"ז)

תורה ח' ח"ב - תקעו תוכחה

ידע אחי המעין שבענין השיר חדש שיתער לעתיד המבאר במאמר זה שהוא בחינת הקול המשקה את הגן ששם גדלים כל הריחות והיחאות שזה בחינת קול המוכיח הראוי שמוסיף ונותן ריח טוב בגשמות ישראל השומעין תוכחתו, שזה בחינת משיח בחינת ייחוי למס עובדי עין שם, יש בכל אלה סודות עמוקים וגבוהים מאד, סתרי נסתרות רזין דרזין נוראים מאד כמובן מרמזיו הקדושים בשעה שהזכיר הפסוק: "ברוך ה' אשר לא השבית לך גואל" וכו'.

ושמעתי שמתנועותיו הקדושות זכרונם לברכה אז ומנעימות הקול והנגון שאמר פסוק זה היה נראה כנותן בעצמו גם כן שבח והודאה להשם יתברך שנתן להם גואל כזה לעסק בתקון וגאולת נפשותם ובהמשכת רוחו של משיח על ידי המשכת תקונים נפלאים ונוראים פאלה. ואז בראש השנה הזה ספר מענין הנגון והשיר שיהיה העולם הבא של כל הצדיקים והחסידים, כמבאר במקום אחר. והמובן הזה שזה שיד לבחינת השיר החדש המבאר במאמר זה.

(חיי מוהר"ן - מ"ג)

כיצד מוכיחים?

ריח טוב

לפעמים חושב האדם את עצמו לצדיק ושלם, וכחלק מצדקותו הגדולה, הוא הולך ומוכיח את חבריו.

אך תוכחתו, לא די שאיננה עוזרת בכלום, אלא היא עוד מוזיקה, מפסידה ומפסיקה שפע מכל העולמות.

"אי אפשר להוכיח את ישראל על עוונותיהם כי אם מי שיכול להוסיף וליתן ריח טוב בהנשמות על ידי שהוא מוכיחם, שזה אי אפשר כי אם כשזוכה לבחינת הקול המשקה את הגן עדן, שמשם גדלים כל היחות וכל היראות שהוא קול השיר שיתער לעתיד וכו'".³

יראת שמים

אמנם תוכחה אסורה בתכלית, אבל לדבר עם חבריו ביראת שמים - כל אחד מחוייב!!!

ס"ק א': "אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול, ומטל על כל אחד מישאל להוכיח את חברו, כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, כמו שכתוב: 1: "הוכח תוכיח את עמיתך", אף על פי כן לאו כל אדם ראוי להוכיח. כמו שאמר רבי עקיבא: 2: 'תמה אני, אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח'. ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל שכן בדור הזה של עכשו.

פי ששהמוכיח אינו ראוי להוכיח, אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו. כי על ידי תוכחתו הוא מעורר הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שהוא מוכיחם... ועל ידי זה הוא מחליש את הנשמות שלהם, ועל ידי זה נפסק השפע מכל העולמות, התלויים באלו הנשמות. אבל ששהמוכיח ראוי להוכיח, אזי אדרבא, הוא מוסיף ונותן ריח טוב בהנשמות על ידי תוכחתו."

המשך מעט קודם
תו' ח"ב

אך לא להזכיר לחבר דברים טובים שעשה – בשביל להתעורר, לא צריך להיכנס לחיים של חבירו. אלא אדרבא צריך לדבר ולהתחזק ביחד מהתכלית, מהעסקאות האמתיות שאפשר לזכות לחטוף כאן בעולם הזה ושאר יראת שמים.

“אתה המעין, אל יבהלוך רעיוניך, כי למעלה הזהיר הרבה, שידבר כל אחד עם חברו ביראת שמים וביאר בפירוש, שכל אדם צריך לעסוק בזה, וכאן אמר שאין כל אדם ראוי להוכיח?”

“אך הענין מבואר היטב למי שמבין היטב פרוש הדברים בפשיטות. כי לדבר עם חברו ביראת שמים, לדבר אחד עם חברו בכל יום מהתכלית ומה יהיה הסוף מאיתנו וכו', זה צריך בודאי כל אדם לקים אפילו אדם פשוט לגמרי, כנזכר לעיל.

אבל תוכחה שהזהיר כאן הוא ענין אחר לגמרי, כי הוא כשמוכיח את האדם ומזכיר לו עוונותיו, שאומר לו, למה עשית עבירה פלונית או מעשה הרעה הזאת, חס ושלום, וזה צריך האדם ליזהר שלא להזכיר מעשים רעים שלהם, כי יכול להחליש נשמתם על ידי זה, על ידי שמעורר הריח רע, על ידי שמזכיר עוונותיהם!”³

תוכחה

גם משה רבינו שהיה יכול וידע איך להוכיח, לא הוכיח את עם-ישראל כי-אם לפני מותו. קל-וחומר לסתם אדם שאסור לו להוכיח את חבירו.

“וזה עיקר הפירוש של תוכחה כמו שמצינו ברש"י על פסוק דברי קהלת שכתב: “כל מקום שמצינו דברים אינו אלא דברי תוכחה וכו'” גם כתב בפרשת דברים שכן מצינו בכמה צדיקים שלא הוכיחו אלא סמוך למיתה וכו' וכן משה וכו'. - והנה, לכאורה, הדבר תמוה, כי הלא משה בודאי הוכיח ואמר מוסר לישראל הרבה מקודם, שהזהיר אותם מאד לשמור את דברי התורה?

אך עקר פירוש תוכחה הוא מה שהזכיר עוונותיהם, כמו שכתוב שם: “במדבר בערבה וגו', ופרש רש"י: “שהם המקומות שהכעיסו וכו'”, וזהו עקר שם תוכחה. ותוכחה כזאת לא הוכיחם כי אם סמוך למיתה, אף על פי שהוא היה מוכיחם בבחינת הקול הנזכר לעיל, שעל ידי זה היה מעורר ריח טוב, כמו שכתוב בפנים, אף על פי כן לא הוכיחם להזכיר עוונותיהם כי אם קודם מותו.”³

שלא יקטר

השם יתברך עצמו מזוהר שהאדם ישמור לא לקטר, ולעורר על-ידי-זה חלילה את הריח הרע. “מונן בזה על-ידי ענין קטרוג השטן, שהשם יתברך בעצמו מזוהר על-זה בדיאיתא

בבראשית רבה פרשת אחרי: “צריך אתה לתת על פיו שלא יקטר”. והוא כמו שכתוב כאן: דעל ידי שמזכיר ענין העברה עם כל פרכיה הוא מעורר את הריח רע.

וכדיאיתא בספרים שהעולמות שמזכירין בהם את העברות מטבילין אותן בנהר דינור והוא להעביר את הסרחון שנתעורר על-ידי הזכרתם.”⁴

חסד

הצדיק שזכה לקול של חסד כמבואר בתורה, תוכחתו הוא מתוך אין-סוף חסד ורחמים.

“כל ספר משנה תורה הם דברי תוכחות שמוכיח משה את ישראל בתוכחה של חסד להראות להם חסדי ה' וטובו וצדקתו לעולם שפמה הכעיסו לפניו בכמה מקומות. ואף על פי כן עדין חבתו ורחמינו עליהם, כמו שכתוב, ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמד וכו'. ופרש רש"י, אף על פי שעשיתם כל זאת עדינו רחמינו וחבתנו עליכם מפל מה שחטאתם לפנינו אינו שואל מכם כי אם ליראה וגומר, עין שם ואין יראה אלא תפלה, הינו שפמה מוכיח ומזהיר את ישראל לדורות שאחרי כל מה שחוטאים לפני חס ושלום אין הקדוש ברוך הוא שואל מהם כי אם ליראה שהוא תפלה, דהינו להתפלל ולצעק אליו יתברך תמיד.”⁵

זכות

תוכחת הצדיק היא מתוך לימוד זכות - שעל-ידי- זה מתוך התוכחה עצמה מתגלה הריח הטוב.

ועל כן הזכיר כל המקומות שהכעיסו לפניו. “כל המקומות דיקא, כי בזה הזכיר להם זכות וחסד, כי הוא קים אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו כי הוא זכה לאחז בכסא הכבוד, בחינת מאחז פני כסה וכו' שעל ידי זה היה בבחינת מקומו של עולם. ועל כן ידע שכל אלו המקומות שהכעיסו בהם לפני המקום ברוך הוא המקומות בעצמן גרמו להם לחטא, כי עברו במדבר מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו' שהם מקום תקף הקלפות והסטרך אחרא כידוע והיה צריכים ללחם על קלפות קשות ועצומות שהיו במקומות כאלו. וזה גרם להם שפמה פעמים לא יכלו לעמוד בנסיון ונכשלו במה שנכשלו. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, וישב ישראל בשטים וכו' שהמקום גרם להם לחטא, כמו שאיתא בהר הקדוש. נמצא שבה שהזכיר את המקומות דיקא שהכעיסו לפניו בזה המציא להם זכות.”⁵

עצה

תוכחה מתוך נתינת עצה ותקווה.

“וכן סובב והולך כל ספר דברים על קטב זה להזכיר את ישראל כל מה שהכעיסו לפניו ואף על פי כן לא יתיאשו עצמן מן

“>>>> יחד אחד עם חברו ולדבר ולעסק כל אחד עם חברו בכל עת מהדעת הנה שהוא עקר התכלית, כי צריכין להאיר ולקבל זה מזה. ומשם נמשך שגם בכל המשא ומתן והעסקים מתחברים ומשתתפין יחד ועל ידי זה נגמרים ביותר רב העסקים.”

ה. זה התכלית אשר לא נדע אין מי שמשגיגו כי אם הצדיק החכם הגדול בתכלית המעלה שיודע והשיג כבר השגה עצומה גבה מאד וכו', עד שהגיע אל התכלית אשר לא נדע, אבל שאר בני אדם אפלו החכמים הגדולים אינם יודעים כלל בפשיטות, מכל שכן סתם בני אדם שאינם יודעים כלל, בודאי הם רחוקים מאד מהתכלית הדיעה הזאת רק צריכים לידע שעדין אינם יודעים בפשיטות שום דבר. (ה – כז)

ו. עקר בגן הבית הוא על ידי חכמות התורה הקדושה. (חלקת שותפים ב – ב)

ז. הצדיק האמת אף על פי שנוסע בדרך ונע ונד באויר העולם, עם כל זה הכל לטובת העולם כדי לברר משם ניצוצות הקדושים שנגעים ונדים באוירא דעלמא. ובשביל זה עקר הלוכו ונסיעתו. (ב – ז)

“ועל ידי זה שזכה לברך על ידי זה, אדרבא, יגדל שמו ביותר, כי נתגדל שם ה' על ידי זה על ידי שמשלסט ומעלה אלו הניצוצות ועל ידי זה יגדל שמו גם כן.”

ח. כשיזכה אחד להכניס האורח הצדיק הקדוש הנה לתוך ביתו, על ידי זה זוכה להכניע הפפירות. (ב – ז)

ט. באמת אין שום מניעה כלל, רק העקר המניעה הוא החשך, הינו מה שמרמין את האדם בבבלולים ושטותים. ומחשיכון לפני עיניו באחיזת עינים. עד שנדמה להאדם שאין שום פתח לפניו להתקרב לה' יתברך, אבל באמת דרך החיים נתון לפני כל אדם שבעולם. ואפלו בשאל תחתיות יכולין להתקרב לה' יתברך. (ד – ד)

לעשות מתורות תפילות

על כן באנו לפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אוהב עמו ישראל רחם עלינו למען שמך, ושלח לנו מושיע ורב ומוכיח הגון שיהיה ראוי להוכיחנו ב"תוכחת מגולה מאהבה מסותרת. יהלמי צדיק חסד ויוכיחני" בתוכחתו הטובה, בתוכחה של משה רבנו עליו השלום, אשר על ידי תוכחתו הטובה יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו, ויחזק ויאמץ את נשמותינו על ידי תוכחתו הטובה ויתחזקו ויתאמצו ויתגברו נשמותינו על ידו בכח גדול דקדושה, עד שיומשך ויושפע שפע טובה וברכה לכל העולמות התלויים בנשמותינו, באפן שנזכה על ידי המוכיח הראוי לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת מאהבה, עד שיתפכו כל עוונותינו לזכויות. (לקוטי תפילות ח"ב – ח)

הרחמים לעולם, כי רחמיו לא פלים כפאשר ראו בעיניהם שאף על פי שעשו את העגל, אף על פי כן לא מנע רחמיו מהם. וכן אחר שאר החטאים היטיב עמהם בחסדו עד שהם מוכנים עתה לכנס לארץ ישראל. על כן ידעו לדורות שבכל מה שיעבר עליהם עד ביאת משיח בכלל. ובפרט על כל אחד ואחד יהיה איך שיהיה לעולם אל יתיאשו עצמן מן הרחמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם אל ימנע את עצמו מן הרחמים. ואמרו, יפה צעקה לאדם בין קדם גזר דין בין לאחר גזר דין.

וזה שספר תפלותיו איך התפלל והתחנן לפני ה' יתברך. כמו שפתיב, ואתנפל לפני ה' וכו' ואמר וכו'. הכל כדי להורות בני ישראל שיתחזקו בתפלה וצעקה לה' יתברך תמיד, כי רחמיו אינם פלים לעולם. וזה בחינת שירת האזינו שכולל כל מה שיעבר על ישראל וכל מה שעתיד לעבר עליהם בכלליות ובפרטיות עד הסוף ואחרי כל אלה סוף כל סוף לא יטש ה' את עמו.⁵

תוכחה לעצמו

גם כל אחד בעצמו, אינו יכול להכיר את עצמו, כי-אם בהתקשרות לצדיקי הדור האמתיים. משום שיכול להיות שעל-ידי שיראה חטאיו הוא ישבר ויפול ביותר.

"על ידי תוכחה יכולין לפעמים לפל יותר ח"ו, כי יכולין לעורר ח"ו, על ידי זה הריח רע של המעשים רעים שעשה, שעל ידי זה נחלשת הנשמה ביותר, וכן אנו רואין בחוש שלפעמים כשאדם מוכיח את עצמו ומתחיל להזכיר את עצמו מעשים הרעים שעשה אזי שכיח הרבה שנופל עוד יותר ויותר, כי נופל בדעתו מאד ויש שנפלו מאד על ידי זה, וכל זה נמשך מבחינת התוכחה שאינה כראוי שמחלשת כח הנשמה, על ידי שמעוררין הריח רע של העונות, כמבאר שם. ועל כן אין מי שיוכל להוכיח לא את עצמו ומכל שכן אחרים כי אם כשיקשר עצמו לצדיקי הדור האמתיים, שהם בבחינת משה, שיכולים להוכיח בקול התוכחה של משה, שהוא קול השיר, שעל ידי זה מוסיפין ונותנין ריח טוב בהנשמות."

שיר של חסד

"עקר התוכחה צריכה להיות בבחינת השיר של חסד, דהיינו להטות כלפי חסד, שהוא בחינת אומרה לאלהי בעודי הנאמר בדברי רבנו ז"ל (בסימן רפ"ב), עין שם כל הענין, שצריך האדם למצא בעצמו איזה זכות ונקדה טובה וכן בחברו, שעל ידי זה הוא נכנס באמת בכף זכות ויכול לזכות לתשובה. על כן כל מי שרוצה להוכיח אפלו את עצמו צריך לדקדק מאד שלא יפיל את עצמו ח"ו,

יותר על ידי תוכחות, שלא יחליש את דעתו ונשמתו, על ידי שיזכר רק את מעשיו הרעים עד שיוכל לפל לגמרי ח"ו, על כן צריך לדקדק להטות כלפי חסד לחפש למצא בעצמו על כל פנים איזה נקדות טובות והתוכחה תהיה בדרך חסד לחזק את עצמו בהשם יתברך ולבטוח ברחמיו העצומים שיש אצלו חסד כזה שגם כל מעשיו הרעים יכולין להתהפך לזכויות אפלו אם הרבה לפטע מאד מאד ימים ושנים הרבה, אף על פי כן חסדי ה' כי לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם.

כי רק השם יתברך יכול להוכיח אותנו ברחמים, כי הוא מוכיח אותנו בבחינת התוכחה של משה, שעל ידי זה זוכין לתשובה שלמה, עד שהעונות נתהפכין לזכויות, וכן הצדיקים המתדבקים במדותיו, ויודעים חסדי השם יתברך הם לבד יכולים להוכיח, כי הם מוכיחים בבחינת התוכחה, שעל ידי זה הוא נותן ריח טוב בהנשמות שאפלו כשמוכיחן על העברות שעשו אינו מעורר הריח רע של העברות, אדרבא, הוא זוכה על ידי קול תוכחתו שגם העברות יתהפכו לזכויות ויתנו ויוסיפו ריח טוב בהנשמות."

מקורות

1. ויקרא י"ט. 2. ערכין טז: 3. לקוטי עצות – תוכחה.
4. תוספות ומילואים – קיצור ליקו"מ.
5. ליקוטי הלכות יו"ד – הלכות ערלה ד.
6. ליקוטי הלכות או"ח – הלכות ציצית ה.

מאחורי הסיפור

לגלות את הריח הטוב...

פעם אחת עלה על דעת שני צעירים מאנשי שחף שבעיר לאדז, שלא היו מאמינים בחסידים ורבותיהם, והיה נראה בעיניהם את כל עניין הנהגת הרבי מאלכסנדר עם חסידיו כליצנות. ונוסדו יחד על הרבי מאלכסנדר, להמתיק סוד ביניהם, ליסע שניהם לאלכסנדר ולכנוס אל הרבי, ולעשות עצמם כאלו באו אליו בתום, בקרב כל אנשי חסידיו. ולדבר לפניו בעניין איזה צורך אשר יעלה על ליבם לרמותו, למען יהיה להם, אחר שובם משם, להתלוצץ יותר מהם ומהמוניהם. וכן עשו. ולא שבו אחור מחשבתם הרעה. ובאו אל הרבי בקודש פנימה. ונתן להם שלום ולא דיבר עימם מאומה, רק הניחם הלכו להם.

והמה היו שם שבת והתחפשו עצמם בין החסידים בלבם גם כן בגדי חסידות. והתנהגותם בחסידות למען לא ירגישו במ. והפנו לראות את כל מנהגי החסידים ולהשגיח על הכל, למען יהיה להם דברים יותר להתלוצץ מהם. וכשבא יום א' בשבוע שאחריה,

אמר האחד לחבירו: "נסעה ונלכה לבתינו, כי ראינו מה שיש די".

ואמר השני: "נלך אל הרבי לפנינו, לפטור מאתו כדרך כל הבאים".

והשיב הראשון: "למה זה הוא לנו לכנוס עוד הפעם, וכי באמת באנו אליו ככל המון החסידים שנצטרך ליקח רשות ממנו בשובינו לבתינו ולפטור מאיתו בשלום?! הלא לא באנו

רק לדעת מה להתלוצץ, וכבר עשינו את שלנו, ולמה צריכים עוד לכנוס אל הרבי על מגן? לשוא?"

אמר השני אליו: "לא טוב דברת, כי אם נכנוס אל הרבי עוד הפעם, ונראה שם עוד חדשות, והיה לנו עוד יותר מה להתלוצץ ממנו. לכן, אחי, שמע לי ונלכה נא עוד הפעם אל הרבי ככל הנכנסים לפטור ממנו".

וקיבל את דבריו והלכו שניהם לפניו אל הרבי הקדוש ז"ל. ובבואם לפני הרב הקדוש ז"ל, ואמרו אליו שרוצים לפטור מאתו לשלום לביתם.

אמר להם: "שמעו לי בני. האם למדתם חומש מעולם?"

והיה כמצחק בעיניהם לאשר נתגאו בלבם לאמור: מי ידמה לנו בבקאות במקרא ובדקדוק לשון הקודש? והייתה השאלה הזאת כצחוק בלבם, ששואלים אם למדו חומש, מה שהם בקיאים במקרא והרבו בהגיון חכמת הדקדוק מאוד, והוא לא יודע ומכיר בהם.

ובכל זאת נתאפקו בלבם והשיבו: "הן!"

ושאלום: "הכי ידעתם והכרתם את הפסוק שבסוף פרשת יתרו דכתיב: 'ולא תעלה במעלות על מזבחי וגו'".

והשיבו: "הן!"

ובקשם שיאמרו לו הפירוש. וצחקו בלבם ואמרו לו הפירוש.

"כְּשֶׁהפּוֹכִיחַ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אָזִי אֲדַרְבָּא, הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן רִיחַ טוֹב בְּהַנְשָׁמוֹת עַל יְדֵי תוֹכְחָתוֹ." (תורה ח' תנינא)

ואמר להם הרב הקדוש: "אהה, לא כך הפירוש. אבל אני אפרשהו לכם: 'ולא תעלה במעלות - מיט פעלשינקי' [ברמאות] מלשון ינפש כי תמעל מעלי, על מזבחו של הצדיק שלי, שמכונה בשם 'מזבח ה', לפי שזובח יצרו ותאוותיו לה', והוא מקריב את ריח ניחוח מתורתו ועבודתו בקודש לה' כמו המזבח. והענין המכוון: שלא תלך בערמימות (!) למעול מעל בהצדיק, 'אשר לא תגלה ערותך עליו', כי אם לא תשמע, רק תעלה במעילות וערמימות על הצדיק, אז 'תגלה ערוותך' - 'דיין שאנדי' [בשותך] חרפתך על ידי הצדיק, כי הצדיק יגלה ערוותך ובושתך את אשר אתה עושה במסתרים, דברים מכוערים ומאוסים אשר תבוש מהם".

וכשמעם כך - חרדה לבשתם. ונמס לבם כדונג, כי הבינו את אשר לפניהם. ולא יכלו עוד לזוז ממקומם מגודל הבושה אשר כיסתה פניהם. והרב הקדוש ז"ל התחיל להוכיחם על מעשיהם. וגילה לפניהם את תעלומות מעשיהם המכוערים, מה שעושים בביתם בסתר. ובראותם כי כלתה אליהם הרעה, נמוגו מפני הרב הקדוש וכפפו ראשם ונכנעו עד שהזילו דמעות.

והרב הקדוש ניהמם על לבם לקבלם בתשובה. ולא זו משם עד שנעשו בעלי תשובה גמורים, וחזרו והאמינו בהרבי הקדוש וקיבלו דרך החסידות עליהם.

שלא תאמר למדתי הלכות די לי. תלמוד לומר: "כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת", 'כל המצוה' - לימוד מדרש הלכות ואגדות. (ספרי - עקב - י"ב)

כשהבית מזומן לברכה, אזי כשהצדיק בא לבית הזה גם הברכה באה.

(בית - ג')

"הרי הוא אומר בעובדיהו 'ויקרא אחאב אל עובדיהו אשר על הבית, ועובדיהו היה ירא את ה' מאד'. מאי אמר ליה?

אמר ר' יצחק הכי אמר לו שמא אין מעשיך כמעשה החסידים. יעקב נתברך ביתו של לבן בשבילו שנאמר 'נחשתי ויברכני ה' בגללך' ואומר 'ויברך ה' אותך לרגלי'. יוסף נתברך ביתו של פוטיפר בשבילו שנאמר 'ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף'. ולמה לא נתברך ביתי בשבילך? שמא אין מעשיך כמעשה חסידים הראשונים?

לכך נאמר: "ויקרא אחאב אל עובדיהו אשר על הבית". יצתה בת קול ואמרה: "ועובדיהו היה ירא את ה' מאד וביתו של אחאב אינו מזומן לברכה".

(תנא דבי אליהו רבה - כ"ד)

הרי מבואר שאילו היה הבית מזומן לברכה, היתה הברכה באה בזכות עובדיהו.

ואגב אומר אשר שמעתי מגדול אחד במ"ש פרק קמא דחולין: "והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב אמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב" ויש לומר מאין למד רב שהביאו מבי טבחי דאחאב?

ושמעתי מגדול א' במ"ש פ' אד"מ 'ויקרא אחאב אל עובדיהו אשר על הבית' - מאי א"ל א"ר יצחק הכי א"ל ביעקב כתיב נחשתי ויברכני ה' בגללך וביוסף כתיב ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף וביתיה דההוא גברא לא קמברך שמא לא ירא אלהים אתה יצאת ב"ק ואמרה ועובדיה היה ירא את ה' מאד וביתו של אחאב אינו מזומן לברכה. והנה מצינו דאליהו זכור לטוב כי אזל לצרפית אמר ליה: "כה אמר ה' כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר וכו'", והכא כתיב: "והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר וכו'", ויש לחקור דכל הטורח הזה למה כשהביאו פעם ראשונה לחם ובשר תשרה הברכה ויספיק לכל הימים אשר עמד שם כמו שהיה בבית הצרפית!?

זאת היתה לרב שאמר: 'מבי טבחי דאחאב', דבית אחאב אינו מזומן לברכה, ומוכרח שיביאו לו בבקר ובערב!

(כסא דוד - דרוש י"ג)

והנה יש להתבונן מפני מה לא היה ביתו של אחאב מזומן לברכה, אם הוא מחמת רשעתו מי לנו גדול ברשעות מלבן הארמי, וכן המצרי, ואף על פי כן נתברך ביתם, וחלילה לומר שהיה אחאב גדול מהם ברשעות? ונראה לי באפשר, דהנה כתיב 'ויקן את ההר שומרון מאת שמר בככרים כסף ויבן את ההר ויקרא את שם העיר אשר בנה על שם שמר אדוני ההר שומרון', דהנה יש להתבונן מפני מה הוא הצורך להשמיענו זאת שקנה ההר בככרים, וגם מה שקרא שם העיר על שם האדון שקנה ממנו?

ונראה דהוצרך להשמיענו זה מפני מה ביתו של אחאב לא היה מזומן לברכה, להיות שקנה ההר בזול והתנה עמו המוכר שבעבור זה יקרא ההר על שמו ולא על שם אחאב, וזה שכתוב 'ביתו של אחאב אינו מזומן לברכה'. זה מה שנראה לי.

(אגרא דפרקא - ר"י"ב)

באופן שמלוח ברבית נכסיו מתמוטטים וביתו אינו ראוי לברכה כמו שכתב מהרימ"ט על פסוקי אשת עובדיה.

(כסא דוד - דרוש י"ג)

'ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף'. אפשר לרמוז 'בגלל' גימטריא 'אדני' - היא השכינה שהיתה עמו ושרתה ברכה, וזה רמז: "כי בגלל" הדבר הזה יברך ה'".

(חומת אנך בראשית לט - ה)

ויפלל - היה מתפלל

כיון שראה פנחס את הנגף עמד והיה מתפלל שנאמר: "ויעמוד פינחס ויפלל" מיד קרא הקדוש ברוך הוא למשה ואמר לו בוא ואודיעך מי העמיד זרעו של אברהם. שנאמר: "פינחס בן אלעזר". לכך נאמר: "נבחר שם מעושר רב".

(מדרש רבה - שמות ל"ג - ה')

ויפלל - עשה פלילות עם קונו

אמר לפניו רבונו של עולם על אלו יפלו כ"ד אלף מישראל? והיינו דכתיב: "ויעמוד פנחס ויפלל", אמר ר"א ויתפלל אין כתיב כאן, אלא ויפלל. מלמד שעשה פלילות עם קונו, בקשו מלאכי השרת לדחפו אמר להם הקדוש ברוך הוא הניחו לו קנאי בן קנאי הוא משיב חמה בן משיב חמה הוא.

(ילקוט שמעוני במדבר - כה - רמז תשעא)

ויפלל - כדין גדול

קם כדין גדול ושופט ושפט את ישראל שנאמר 'ויעמוד פנחס ויפלל' מה הלשון הזה ויפלל? כדין גדול, כשם שאתה אומר 'ונתן בפלילים'. והיה מכה את בחורי ישראל כדי שיראו כל ישראל וייראו שנאמר 'וכל ישראל ישמעו וייראו' וראה הקדוש ברוך הוא מה שעשה פנחס ומיד נתמלא רחמים ועצר המגפה.

(פרקי דרבי אליעזר - פרק מ"ו)

ויעמוד פנחס ויפלל - מכאן שצריך לעמוד בתפילה

וכן הוא אומר ויבא המלך דוד וישב לפני ה', וכי יש אדם יושב ומתפלל! והלא אין אדם מתפלל אלא מעומד! שנאמר: "ויעמוד פינחס ויפלל", אלא שיישב דעתו עליו וכוון לבו בתפלתו, וכן הוא אומר: "תכין לבם תקשיב אזנד".

(ילקוט שמעוני תהלים - קח - תתסז)

לקוטי מוהר"ן

תורה ז' ח"ב

על-ידי הרמזים שהרב האמת מרמז לתלמידיו בידיו.

כי בשהרב לומד עם תלמידיו ומכניס בהם דעת ויראת שמים יש דברים שאי אפשר להסביר להם בפרוש ועושה סגל לדבריו כפי"ל ומרמז להם הדברים

על-ידי רמזים

שהם בחינת ידים

שמרמז להם ונוטה

להם בידיו.

על-ידי

אלו הרמזים

נמשך פרנסה"

(קיצור ליקוטי תני"א ס"ק ט"ו)

